



Folkbildning i Länet

1-2021

NYHETSBREV FRÅN STOCKHOLMS LÄNS BILDNINGSFÖRBUND – FOLKBILDNINGENS GEMENSAMMA INTRESSEORGANISATION.



Foto: ABF Huddinge och Cottonbro/Pexels.

ABF startar tvättstugebibliotek

ABF Huddinge utrustar tre tvättstugor med böcker för alla åldrar i hyreshus i kommunen. Tanken är att jämna ut bildningsklyftor då skillnader i läsande är starkt kopplat till klasstillhörighet och utbildningsbakgrund.

Bakom initiativet står **ABF Huddinge**, Hyresgästföreningen och **Huge Bostäder**. Tre tvättstugor har utrustats med varsin boktumlare, det vill säga en bokhylla med böcker för alla åldrar att låna hem eller att läsa medan man tvättar.

– Skulle man känna att man vill behålla en bok så får man det. Vi blir ju bara glada om någon får upp ögonen för böcker. Det är ju det som är hela meningen med projektet. Fast det är ingenting vi har gått ut med, säger Natte Högberg och skrattar.

Natte Högberg är verksamhetsledare på ABF Huddinge. Enligt henne har responsen från de boende varit positiv och flera har hört av sig och sagt att man alltid borde ha bibliotek i tvättstugan. ABF Huddinge hoppas på att projektet med boktumlarna ska bidra till att jämna ut bildningsklyftor.

Huddinge är en segregerad kommun med stora ekonomiska skillnader mellan olika bostadsområden. Skillnaderna i läsande är starkt kopplade till klasstillhörighet och utbildningsbakgrund. Det gör att de ”vanliga” biblioteken inte når ut med sin verksamhet till alla invånare i kommunen.

Boktumlare

– De som bor i de områden som fått en boktumlare är inte de vanligaste biblioteksbesökarna. Men nästan alla de som bor i ett hyreshus använder sin tvättstuga. Man måste jobba där människor faktiskt bor och lever sitt liv, säger Natte Högberg.

Projektet med boktumlare har varit igång i knappt tre veckor. Under sommaren och hösten kommer ABF Huddinge tillsammans med de ordinarie biblioteken i området även erbjuda sagostunder, bokcirkel och författarbesök.

Läs mer om ABF Huddinge

<https://www.abf.se/distrikt--avdelningar/abf-stockholms-lan/abf-huddinge/>



Vilken möjlighet vi har ändå!

Tänk att studieförbund och folkhögskolor klarade av att ställa om sin verksamhet så otroligt snabbt. Den traditionella folkbildningen bygger på att skapa trygga möten där människor tillsammans i en grupp lär sig, bildar sig och styr mot ett gemensamt mål.

Det har vi gjort i över 150 år genom världskrig, pandemier och enorma samhällsutmaningar. Sen kom Covid -19 och förändrade allt. Men folkbildningen såg möjligheten i att skapa trygga möten via olika digitala verktyg och plattformar. Ordet "tillsammans" är fortfarande bärande, våra deltagare och elever är tillsammans, lär sig tillsammans, bildar sig tillsammans, fast via sin dator, surfplatta eller smarta telefon.

Folkbildningen såg möjligheten och nu när vi tack vare vaccinet ser ett annat liv där vi kan ses tillsammans fysiskt inom en snar framtid så kommer vi säkert se på folkbildningen med lite andra ögon. Vi har vant oss vid att ses via en skärm där vissa möten är både bättre och tryggare.

Redan nu presenteras andra former av kombinerade kurser, utbildningar och studiecirklar där människor tillsammans möts på olika sätt allt utifrån var och ens möjlighet. En del i fysiska rum andra i digitala rum.

Folkbildningen har förändrats precis som den del av samhällets bildningsverksamhet den är men principen om att skapa trygga möten är densamma som för 153 år sedan när de första folkhögskolorna startades.

Vi ses väl på en cirkel, ett kulturarrangemang eller en kurs till hösten, tillsammans.



Peter Erickson

Ordförande i Stockholms läns Bildningsförbund



Folkhögskola på distans:

Merjobb för lärarna - men deltagare fick chans att glänsa

Coronapandemin har lett till förändrade arbetssätt inom folkhögskolan, visar en rapport från Folkbildningsrådet. Digital kompetens bland såväl lärare som elever blev central för att klara omställning till distansundervisning och distansarbetet gav en oväntad effekt: Tidigare studiesvaga deltagare vågade ta större plats och förbättrade sina studieresultat.

Kartläggningen är gjord av **Alexandra Söderman** och är en del av samlingsprojektet Folkbildning i coronatider, åtta olika delstudier som på olika sätt belyser studieförbundens och folkhögskolornas förutsättningar och arbete i relation till spridningen av coronaviruset i samhället.

Många av de intervjuade lärarna berättar att de saknar den interaktion som uppstår i rummet under undervisningen och att känslan av samhörighet är svår att uppnå digitalt.

Många lärare upplevde också att omställningen gav dem en chans att utvecklas digitalt.

– Plötsligt fick man motivation till att lära sig alla de här sakerna, och det är klart det är roligare då, säger en av lärarna.

En aningen oväntad effekt av distansstudierna var att tidigare studiesvaga kursdeltagare förbättrade sina resultat under pandemin. För dem var distansundervisningen en fördel, som gav möjligheter att fokusera mer på studierna och mindre på socialt samspel. Framför allt lyfts deltagare med neuropsykiatriska funktionshinder fram som en grupp vars prestationer förbättrats under pandemin. Folkhögskolan omfattar även många kursdeltagare med andra särskilda behov, där distansundervisningen i stället blev svår.



Foto: Folkbildningsrådet

Även begränsad tillgång till dator, samt svårigheter att hitta en lugn studiemiljö när folkhögskolans internat tvingades stänga har haft betydelse för många kursdeltagare, visar studien. Samtidigt framhåller lärarna att just folkhögskolan som undervisningsform är extra viktig under pandemin. En lärare på allmän kurs uttrycker att det särskilt visat sig att det är en del av folkhögskolans tradition och demokratiska skyldighet att just "utvecklas och nå alla i olika tider och behov".

Trots att undervisningen på många sätt förändrades är det få kursdeltagare som har valt att hoppa av folkhögskolan under pandemin. En del av förklaringen kan vara att skolorna ändå har haft en viktig social funktion för deltagarna, trots att de inte har kunnat träffas och umgås med sina kurskamrater på samma sätt som tidigare. Den digitala undervisningen gav också lärarna tillfälle att lägga mer tid på varje individ.

Läs rapporten

[Rapport: Folkhögskolan mitt i pandemin – digitalisering och nya arbetssätt](#)





Gruppen Jönxxonligan spelar på Lidingö Rock. Foto: Sensus

Under våren har Sensus tillsammans med **Lidingö Rock** arrangerat fyra livesända konserter med fokus på unga musiker. Det blev en blandning av hiphop, punk, pop och rock. De fyra konserterna sågs i realtid av ca 1600 personer.

Lidingö Rock är en arrangör som vanligen arrangerar en musiktävling för osignade band och som under pandemin har ställt om sin verksamhet till livestreamade konserter.



Sensus Case & Sensus Music Meetup

Ur den frustration som präglat musiklivet under covid-19, med inställda konserter och en musikbransch i nedgång, valde Sensus att satsa på något som faktiskt gick att genomföra. De startade digitala studiecirklar som kopplade ihop grupper med kompetenta och erfarna ledare från musikbranschen.

Grupperna ansökte med ett konkret case de behövde hjälp med och blev ihopkopplade med en ledare. Det har hittills t ex handlat om grupper som vill lära sig mer om hur de kan släppa och nå ut med sin musik, grupper som vill lära sig mer om musikvideor från planering till färdig produkt, nya artistprojekt som vill ha stöd i utformandet av sitt koncept; att text och bild ska gå i linje med det musikaliska uttrycket och en hel del annat.

Sensus Case har varit uppskattat och i höst bygger de vidare på konceptet. Man tar nu sikte mot **Sensus Music Meetup** som utöver de här cirkarna blir en mötesplats för hela musiklivet. Sensus Music Meetup går av stapeln den 19 november i Sensus lokaler i Medborgarhuset. Det kommer bestå av seminarier, medlemsträffar för musiklivets intresseorganisationer, AW-mingel samt showcasespelningar på Lilla Hotellbaren på kvällen. Till konferensdelen söker man politiker och tjänstemän inom det offentliga som vill vara med och diskutera ett hållbart musikliv i Stockholm.

Läs mer om Sensus musiksatsning

www.facebook.com/sensusmusiksthlm
www.instagram.com/sensusmusiksthlm
www.sensus.se



Studiefrämjandet med på Platssamverkan Tensta

I sommar – under perioden juni-aug kommer lokala aktörer i Tensta – allt ifrån Bostadsbolag, Trafikkontoret, Näringsliv, Utbildningsförvaltningen, Kulturförvaltningen, Stockholms stad, Bibliotek, Konsthall, lokala organisationer och föreningsliv gemensamt på olika sätt verka för att öka tryggheten, attraktiviteten och närvaron i centrala Tensta.

Arbetet med platssamverkan i Tensta centrum innebär olika former av aktiviteter och event för att skapa en välkomnande, inkluderande och interaktiv stadsmiljö.

Tillsammans bidrar alla med olika sommaraktiviteter för lokalinvanarna under hela sommaren.

Studiefrämjandet är med under v.24 med bland annat:

- Lajvakademin- prova på lavj + info om Game Control
- Rollspelsfrämjandet- Prova på rollspel
- Älskade barn- info om verksamhet
- Dansworkshops och jam



<https://www.studieframjandet.se>

3 snabba frågor

Hans-Martin Akleye

Kultur- och fritidschef Nynäshamn

1. Har du gått någon studiecirkel och/eller folkhögskolekurs?

Den första cirkeln var Tyska när jag var 13 år. Sen har det varit otaliga kultur- och föreningscirkel. Senaste var Chi gong. Allmän linje på Jämshögs Folkhögskola.

2. Vilken cirkel eller kurs skulle du vilja gå?

Tai chi



3. I vilken cirkel eller kurs skulle du vilja vara cirkelledare eller lärare?

Gör ditt eget projekt för unga.



Deltagande i studiecirkel ger positiv effekt för individen och samhället

Många människor som deltar i studiecirkel uppger att de blir mer allmänbildande, stärker sin känsla av social tillhörighet och ökar sina möjligheter att lyckas i arbetslivet. Det framgår av rapporten **Cirkelns betydelser** från Folkbildningsrådet.

Rapporten visar på ett intressant sätt att deltagande i studiecirkel får positiva effekter både för den enskildes bildningsresa och för den sociala gemenskapen.

Länsbildningsförbundet bjöd i april in till en halvdagskonferens om folkbildningens betydelser för deltagarna och för demokratin. Ett 80-tal politiker, tjänstepersoner och medarbetare från studieförbund och folkhögskolor lyssnade till **Thor Rutgersson** som skrivit rapporten **Cirkelns betydelser – en studie om deltagare i studieförbundens studiecirkel 2019**.

I undersökningen svarade

- cirka 60 procent att cirkeldeltagandet stärkt deras allmänbildning
- cirka 80 procent att de upplevt det som positivt och viktigt att vara del av en social gemenskap
- cirka 45 procent av de under 65 år att de stärkts i sin yrkesroll av att delta i en studiecirkel.

Under 2019 deltog totalt 1,25 miljoner människor i folkhögskolornas och studieförbundens verksamhet, cirka 600 000 av dessa i studiecirkel. På uppdrag av Folkbildningsrådet har rapportförfattarna försökt besvara frågan "Vilka betydelser har cirkeldeltagandet för cirkeldeltagarna?"

Folkbildningens betydelse för demokratin

Efter denna genomgång fick konferensdeltagarna lyssna till **Daniel Lindvall**, doktor i sociologi, författare och tidigare huvudsekreterare i Demokratiutredningen, som talade om folkbildningens betydelse för demokratin; förr, nu och framåt. Daniel beskrev folkbildningens betydelse för demokratins framväxt, och om dagens utmaningar.

Cecilia Elving, ordförande i Region Stockholms kulturnämnd, avslutade konferensen med att reflektera kring det vi hört under förmiddagen och om sin syn på folkbildningen och dess betydelse för regionen. Cecilias nämnde även den folkbildningsstrategi som Regionen håller på att ta fram.

Läs rapporten:

[Cirkelns betydelser - Folkbildningsrådet \(folkbildningsradet.se\)](#)



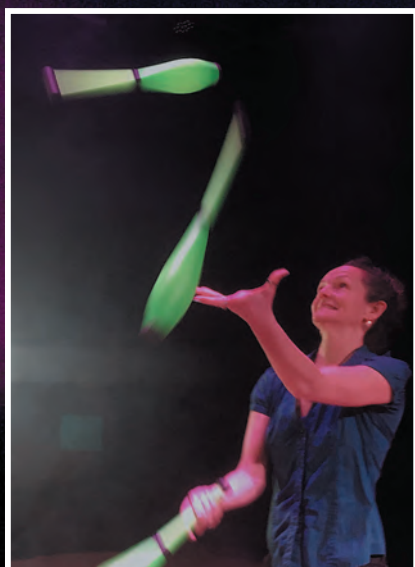
ABF cirkussskola i Järna

Cirkus Movement

Våren -21 startade ABF en ny cirkussskola i Järna under namnet Cirkus Movement.

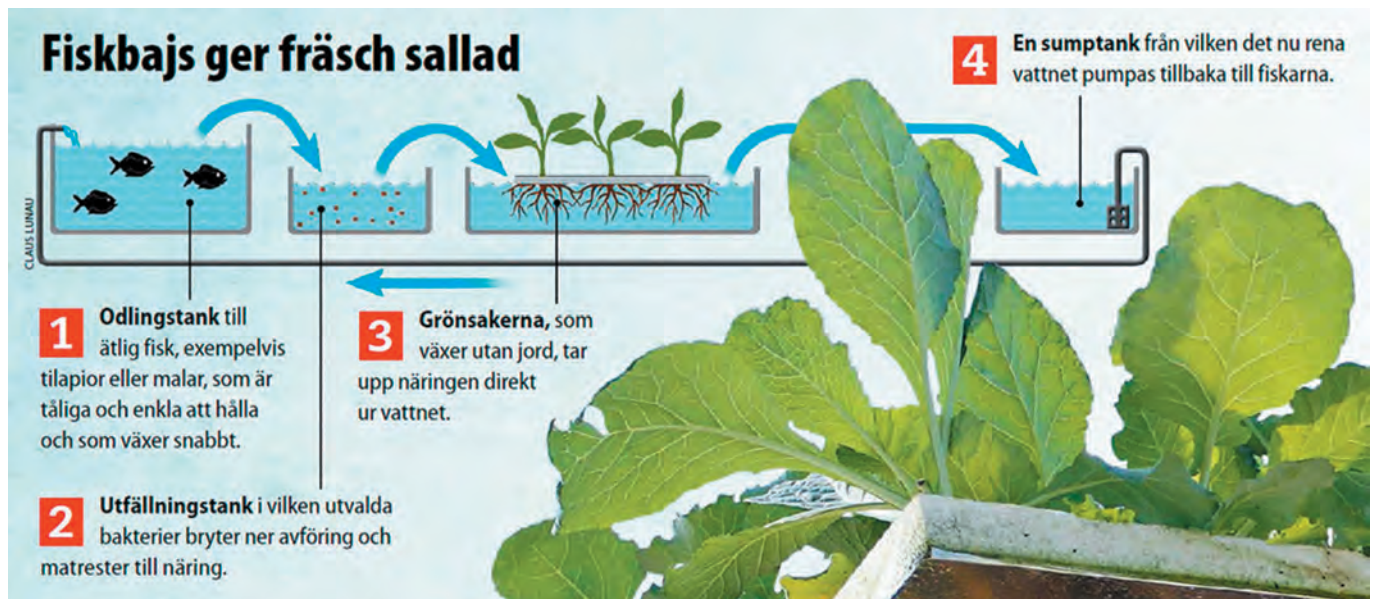
På kursen har barn och unga fått ta del av cirkusens olika discipliner: akrobatik, luftakrobatik, jonglering och lina. Deltagarna har fått öva och utveckla sin balans och koordination, dom har blivit starka och flexibla i kropparna och framför allt har dom haft fantastiskt roligt!

Kursen blev fullbokad på ett par dagar och var en succé för alla inblandade



Cirkus Movement med pedagogerna Anja Duchko-Zuber och Manu Tiger. Foto: ABF





Den gröna tråden på Vaddö folkhögskola

Vaddö folkhögskola har fortsatt sitt arbete inom hållbar utveckling med en ny yrkeshögskoleutbildning – **Akvaponiingenjör**. Den tvååriga utbildningen är unik och ges för första gången hösten 2021. Vid sista ansökningsdag var det närmare 200 ansökningar till utbildningens 20 platser, därmed kan man med glädje konstatera att det finns ett stort intresse för den här typen av tekniska utbildningar med fokus på innovation och hållbar utveckling.

Intresse finns även för det fröarkiv som skolan under åren samlat på sig. Den här gången kommer intresset från forskare på Stockholms universitet, som i sommar besöker skolan för att undersöka arkivet. Besöket är ytterligare ett steg i att stärka den gröna tråden på Vaddö folkhögskola.

Läs mer om Vaddö folkhögskola

<https://www.vaddo.fhsk.se>



Medis 5/Sensus och The Holy Grail

Ni vet, det där ögonblicket när det vänder. När ni känner att NU, nu tar livet en annan vändning. Till det bättre.

Tillsammans med tre organisationer i Nordirland, Polen och Italien försöker vi i Erasmus+-projektet **The Holy Grail** ringa in några av dessa ögonblick och dela med oss av vad det kan vara som gör att livet ibland blir så mycket bättre. Resultatet kommer att presenteras i kortfilmer och en e-bok.

Det kan vara små graler, som när Lars gungar för första gången:

<https://www.youtube.com/watch?v=UrbNpSDmxk8>

Det kan vara större, som när Kent berättar att Medis 5 räddade honom från att supa ihjäl sig.

Under hösten kommer en film på Medis 5-kanalen på Youtube där Kent berättar sin historia. Den finns också att läsa i boken "En lång och komplicerad historia" av Kent Sidvall.

Så här sammanfattar han vad **Medis 5/Sensus** har betytt för honom:

Att varje individ får chansen att hitta sin existens, vilket inte endast innebär att finnas till utan även att förverkliga sig själv. Det medvetandet väcker Medis 5.

MEDIS5.

<https://www.medis5.org>



En lång och komplicerad historia

Baby, It's Cold Outside

– ett projekt om de globala målen i Agenda 2030

MEDIS5

Baby, It's Cold Outside heter Medis 5's nya projekt. Med filmer, konst, musik och en ny YouTube-kanal kommer man på ett lättsamt sätt att sprida kunskap om de globala målen i Agenda 2030.

Medis 5 har tre mål

Medis 5 är en kulturverksamhet inom Sensus Stockholm. Här arbetar tjugofyra personer med funktionsvariationer med musik, konst och film.

Under hösten 2020 drog Medis 5 igång projektet Baby, It's Cold Outside. Projektet finansieras av Arvsfonden och ska pågå i tre år. Syftet är att fördjupa sig i, och sprida kunskap om, de globala målen i Agenda 2030. Medis 5 har tre mål med projektet.

Det första är att starta en Youtubekanal som ska fyllas med de produktioner som skapas. Det kan vara musikvideos, animerade filmer, "Ted talks" eller intervjuer.

Det andra är att skapa en väggbonad som presenterar Agenda 2030 och det tredje är att sammanställa en digital bok med de produktionerna som skapas i projektet.



Nisse Ellbäck Foto: Sensus

ABC kanalen

Allt började med att Nisse Ellbäck på Medis 5 kom på att han ville starta en ny kunskapskanal som skulle heta ABC-kanalen och utifrån den idén började projektet växa fram. På ABC-kanalen vill Medis 5 samla musikvideos, korta föreläsningar, konst, animerade filmer, intervjuer, dikter, tips och annat som på olika sätt förklarar och tolkar de globala målen.

Medis 5 kommer att arbeta med projektet i tre verkstäder. Det första året, som inleddes i höstas, är en kunskapsverkstad där studeras de sjutton målen för att sedan gå vidare till en konst- och filmverkstad där deltagarna producerar konst och film som på olika sätt tolkar och gestaltar Agenda 2030. Den tredje verkstaden är presentation. Då ska projektet sjösättas och visas upp med olika liveframträdanden.

Trots utmaningarna som coronapandemin bjuder, har det jobbat intensivt i kunskapsverkstaden. Med hjälp av kurser, filmvisningar och diskussioner – alltid också på den digitala plattformen Zoom – har deltagare och ledare gjort sig bekanta med Agenda 2030. Men de globala målen är komplexa, många

ämnen går in i varandra och det kan vara bra att stanna vid de mål som intresserar en lite extra för att ha en utgångspunkt.

Den lättlästa versionen av de globala målen

Adam Femling är en av de deltagare som befinner sig i riskgrupp och måste jobba hemifrån. Det har inte stoppat honom från att envetet arbeta fram den kanske enda lättlästa, och väldigt personliga, versionen av de globala målen: Adams jåkligt lättlästa. Den tar på ett rättframt och roligt sätt fram kärnpunkterna i varje mål och gör dem begripliga för alla. En av kommande produktioner blir en musikvideo. Rolf har också tillsammans med några andra börjat skriva manus till små korta sketcher.

Lena Hesse är en annan av deltagarna på Medis 5 som i hög grad är inblandad i projektet. Det är Lena som administrerar alla Zoom-möten på Medis 5 och förutom det pluggar hon in sig på alla målen och är inblandad i filmproduktionen från start:

– Just nu håller jag på med presentationer av målen som jag ska ta upp på tisdagarna då vi har en speciell kunskapsdag.



Rolf Hendil-Forssell och Lena Hesse Foto: Sensus

En romantisk duett

Tillsammans med Rolf Hendil-Forssell är Lena också med som sångerska i den första musikvideon Medis 5 kommer att göra. Det är låten med samma namn som projektet Baby It's Cold Outside. Det är en romantisk duett från 40-talet som handlar om en man som försöker få en kvinna han haft en dejt med att stanna över natten. Originaltexten är bra på sitt sätt, tycker Lena, men passar inte riktigt för jämställdhetsmålet.

I projektet kommer Medis 5 att samarbeta med bland annat FUB, Svenska kyrkan, Studieförbundet vuxenskolan, Lärvox, Eskilstuna kommun, andra dagliga verksamheter och FOMS.

<https://www.medis5.org>





Kompetensutveckling på distans

Under vårterminen 2021 erbjöd ABF Stockholm kompetensutveckling på distans för att skapa bättre förutsättningar på arbetsmarknaden, för dem som är eller riskerar att bli permitterad, varslad eller uppsagd.

Fokus var på kompetenser som det finns behov av på arbetsmarknaden i kombination med kunskap om vad man ska tänka på när man söker jobb, skriver CV och jobbsökan.



Läs mer om ABF Stockholm

<https://www.abf.se/distrikt--avdelningar/abf-stockholms-lan/abf-stockholm/>



Stockholms läns Bildningsförbund (SLB) är folkbildningens gemensamma mötesplats i Stockholms län. Vårt arbete syftar till att stärka folkbildningen, att bevaka folkbildningens intressen och att aktivt företräda medlemmarna.



STOCKHOLMS LÄNS
BILDNINGSFÖRBUND

Här samlas länets folkbildningsorganisationer för samarbete, erfarenhetsutbyte, utvecklingsarbete och diskussioner.

Våra medlemmar är studieförbund och folkhögskolor i Stockholms län.

Vår uppgift är att:

- att sprida information och kunskap om folkbildning, bland annat genom vårt nyhetsbrev Folkbildning i Länet och vår hemsida.
- att ge service i folkbildningsärenden åt kommuner, förvaltningar, våra medlemmar och allmänheten.
- bevaka våra medlemmars intressen.

Stockholms läns Bildningsförbund finansieras via stöd av Region Stockholm samt medlemsavgifter.

Kontaktadress:

Stockholms Läns Bildningsförbund
Nathorstvägen 21 C, 121 37 Johanneshov
www.stockholmslansbildningsforbund.se

Maria Jörfalk, Länsbildningskonsulent
Mob 0706-38 18 30
E-post: maria.jorfalk@stockholmblbf.se

Nyhetsbrevet Folkbildning i Länet:

Ansvarig utgivare: Peter Ericson, ordförande
Redaktör: Maria Jörfalk, Länsbildningskonsulent



Våra medlemmar

ABF
Bilda
Folkuniversitetet
Ibn Rushd
Kulturens Bildningsverksamhet
Medborgarskolan
NBV
Sensus
Studiefrämjandet
Studieförbundet Vuxenskolan

Alma folkhögskola
Birkagårdens folkhögskola
Bosöns folkhögskola
Botkyrka folkhögskola
Bromma folkhögskola
Fryshusets folkhögskola
Hagabergs folkhögskola
Jakobsbergs folkhögskola
Kaggeholms folkhögskola
Lillsveds folkhögskola
Långholmens folkhögskola
Paideia folkhögskola
Runö folkhögskola
Röda Korsets folkhögskola
S:ta Birgittas folkhögskola
Sankt Ignatios folkhögskola
Scouternas folkhögskola
Sigtuna folkhögskola
Skarpnäcks folkhögskola
Skeppholmens folkhögskola
Stadsmissionens folkhögskola
Sundbybergs folkhögskola
Södertörns folkhögskola
Södra Stockholms folkhögskola
Tollare folkhögskola
Vårdinge folkhögskola
Väddö folkhögskola
Ågesta folkhögskola